

САНА ОЛОХ

СССР ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙНОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Х а н ы а т
1931 снл алтынны
15 күнүттэн тахсар

№ 26 (6162)

1985 снл. Олуңуу 28 күнө
ЧЭППИЗР

Сыаната
3 харчы.

Улуу Кыайы 40 сылын көрсө

**Ударнай
вахта**

отут биирис нэдиэлэтэ (кулуи тутар 1—7 күннэрэ)
—фронга уонна тыылга дыахтаалар хорсун бы-
һыларыгар ананар.

ҮЛЭ БЫРААҤЫННЫҢЫГЫН ИЛДЫТТЭРЭ

Албан ааттаах үгэстэргэ бэри-
ниилээх Москва үлэниг коллектив-
тара муус устар 20 күнүгэр В. И.
Ленин төрөөбүтэ 115 сыла туо-
луутугар ананымт коммунистиче-
ской субуотунуугу ытарга өссө
төгүл патриотической бачымы
нетэхтүлөр.

СССР XXVI съёһин уонна пар-
тия НК ол кэминнээри Пленуина-
рын уураахтарын олоххо киллэрэн
туран, столица заводтарын уонна
фабрикаларын, тутууларын уонна
изучнай-чинчийэр институттарын,
транспорын, сибээһин уонна хаач-
чыһы зйгэтин үлэһиттэрэ Ийэ

дойду экономическай кыаһын са-
йыһнарымын түргэттэргэ туһаа-
һылыбыт үрдэттилибит эбэхэ-
талистибэлэри ыһыналар.

СССР XXVII съёһигэр анти-
найдын бэлэмнэр сылга, фаши-
змы Кыайы 40 сыла туолар сы-
лыгар мөлүһүөнүнүн үлэһит мос-
квичтар партиянан түрүөрүлүбүт
соруутары, табаарыс К. У. Чер-
ненко быһбардааччылар иннилэри-
гэр этигигэр бэриллбит сүбэлэ-
һиннэри уонна ыйыһылары төлө-
роҕо бигэ быһаарыһыһаахтар.
Пятилетка түмүктэһиннээх сылы-
гар коммунистической субуотун-

һуонна бэлэмнэни дымалааа дьон-
нор үрдүк күүрэкнээхтик ысыы-
ларынан, стахановской хамсааһын
50 сыла туолуутун чизигэр со-
циалистическай куоталаһы далаа-
һына көтөбүтүнүн, бары резер-
вэлэри мунутуур нэдьүүстээхтик
туһанарга дьулуһуунан, сырыону
уонна уматыгы көчүлүр иһин
эрчимнээх өксүһуунан уратыланар.

Субуотунуугу көбүлээччилэр
ортолоругар—Москва—Сортире-
вочная депо, «АвтоЗИЛ» холбоһук,
«Серп и Молот» завод уонна атын
предприятиялар үлэһиттэрэ.

(СССР).

Дойду сакааһа куоһарыллар

Сага тариалыит дөһөбунан 101 тоһаа үүт
«Мугудай» совхоз киһи маһан-омоһа 2 тоһааан
отомоннотун коллектива куоһарыллына, итинэн 12
быһбардыр көрсө уда- тоһаааа государство
най пахтага турунан үд- туттарыллына. Эһи тоһу-
лээн олунуу 21 күнүгэр дарство сакааһа—31 тоһа-
иһи дидиары кробиатин на 8 тоһааан апары то-
һааа, лорулуһаа.

Отделение үрдүкөн ва-

Л. ДЯКОНОВ,

Кооператордар куоталаһаллар

ЧУРАПЧЫ. Быһбарда-
ры ситиһилээх үлэһит көр-
сөр атын тоһааһыт с-
иалистическай куотала-
һын оройуон кэминнээри
эрийэн коллективтарыгар
нохтоохтук барда.

Икки ыйдагы сорууда-
тары бөлөһүөн эһиһэ
«Юбилейнай» маһаһын
оромтосарнай отдела (с-
биздессей Л. Д. Платон-

на) 105 интернат-оскуола-
тара бөдүдүүтэ маһа-
һына (сбиздессей С. Г.
Адамова) уонна үүт маһа-
һына (сбиздессей З. А.
Максимирева) 101-днн,
кэминнэ атыллыр маһа-
һына (сбиздессей Р. П.
Захаров) 100 бырыһын
толорон куоталаһы иш-
иһи күнүгөр таһыһтар.
М. ОХЛОПКОВА,

Дьон-сэргэ абыранна

БОЛҮГҮР. Ааспыт снл
сэтиннэһиттар маһа
Ола-данах дьыта үлэһэ
кырбита. Бу охор-дана-
һары хааччыһы проп-
агандэһнай управлени-
аһи сэһа филиалын (с-
биздессей Е. Д. Дьяко-
вский) коллектива нэби-
лэһиһаа нэдиһимитиһе
үчүгүдүк толорон. Онон
өлөхтоохтор сүрдээһин

абыранкылар.
Филиал коллектив
быһбар бьравыһыннэһын
көрсө иһи маһаһы бы-
лаһын бөлөһүөн киһинэ,
олунуу 20 күнүгэр, та-
лоҕо. Соруахтары атах
таһаһын сьбөһөччүлэр
556 солк., оттон иһтэ-
һэһтэр 144 солк. кус-
һардылар.
А. БЫГАНОВА.

Өлгөм үүт

ОДЬУЛУУН. Үрэх Күөрө
комсомольскай-мичат, фс-
матын маһыһыһыһаа
кыһын бьсэһыһаа 55,6
тоһааа нэһэн млар эбөһө.
тэлиһтэбээхтэриң 16,8

төһөнэн куоһардылар.
Старшай маһыһыһыһаа
А. Н. Парфенов, М. Х.
Яковлев ордух үчүгэй көр-
дө, үүдэһилэр.
М. КОЛЕСОВА.

Народнай депутаттар XIX ыһырыылаах оройуоннаабы Советтарын бастакы сессията

Информационнай иһитиннэриң

1985 снл олунуу 27 күнү-
гэр СССР райкомун муһыһах-
тылар саалаһыгар XIX ыһы-
рыһаах оройуоннаабы Совет
бастакы сессията буолла. Сес-
сияны кылгас кыһын тыһыһаа
17 №-дээх быһбардыр уоку-
руктан депутат М. С. Ононеш-
никова эһар.

6 №-дээх быһбардыр уоку-
руктан депутат В. П. Чичи-
гаринов этиң киллэринтиһан
сессия председателиһаа 12 №-
дээх быһбардыр уокуруктан
депутат И. П. Листиков, сессия
секретарыһаа 36 №-дээх бы-
бардыр уокуруктан депутат
А. П. Адамова таһыһыһаар.

Ити кэминтэң оройуоннаабы
Совет мандатнай комиссияны
тэрийэр уонна киһи састааһын
талар туһунан быһаарыһыны
ыһынар. Мандатнай комиссия
манник састааһыһаа таһыһыһаа:
10 №-дээх быһбардыр уоку-
руктан депутат А. С. Птицына
(председатель), 4 №-дээх бы-
бардыр уокуруктан депутат
Р. И. Константинов уонна 45
№-дээх быһбардыр уокуруктан
депутат В. Н. Митин (члени-
нэр).

Сессия мандатнай комиссия
председателэ депутат А. С. Пти-
цына дакылаһың иһтөн уонна
дүүһүлэһэн баран, народный де-
путаттар XIX ыһырыһаах Чу-
рапчы оройуоннаабы Советтар
1985 снл олунуу 24 күнүгэр
быһбардаһыт бары 50 де-
путаттар боломуочуһаарын сөп-
төһүөн аахта, оройуоннаабы
быһбар комиссията үлэтин бү-
төрбөһин туһунан мандатнай
комиссия түмүгүн бьтэргэттэ.
Сессия тэһэһин бөлүһуос-
тары көрүүтэ киһэр. Предсе-

дательсээчи СССР райкомун
бастакы секретара депутат И. П.
Листиков этиң киллэринтиһан
народнай депутаттар оройуон-
наабы Советтарын исполкомун
председателиһаа 32 №-дээх
быһбардыр уокуруктан де-
путат Семен Петрович Макаров
биһр саваанан быһбардыһаа.
Райсовет исполкомун — предсе-
дательи бастаһы солбуйааччыһаа
23 №-дээх быһбардыр уоку-
руктан депутат Алексей Алек-
сеевич Шадрин, председатели
солбуйааччыһаарыһаа 20 №-дээх
быһбардыр уокуруктан де-
путат Виталий Михайлович Неус-
тров, 15 №-дээх быһбардыр
уокуруктан депутат Петр Га-
врильевич Кириллин таһыһыһа-
лар.

Райсовет исполкомун секре-
тарыһаа 1 №-дээх быһбардыр
уокуруктан депутат Степан
Алексеевич Попов таһыһыһаа.
Народнай депутаттар оройуон-
наабы Советтарын исполкомун
члениһаарыһаа быһбардыһаа:
С. П. Макаров, А. А. Шадрин,
В. М. Неустров, П. Г. Кири-
лин, С. А. Попов, И. П. Ли-
отиков, М. С. Ононешникова,
В. Е. Попов, И. Г. Григорьев,
П. В. Городецкая, В. М. Хо-
танов.

Оройуоннаабы Совет, мандат-
най комиссияһыһаа ураты,
манник бастаһаанай комиссия-
лары тэрийдэ уонна председа-
телиһаа быһбардаата: бы-
лаһыһаа уонна бюджетка—27
№-дээх быһбардыр уокурук-
тан депутат И. Н. Амосовы,
социалистическай сокуоннаака
уонна общественный бэрээдэги
харыһааһыһаа—30 №-дээх

быһбардыр уокуруктан де-
путат А. Е. Филипповы, итчаты
кытта үлэһэ—35 №-дээх бы-
бардыр уокуруктан депутат
И. И. Зверстовы, тыа хаһаа-
һыһыһааһын уонна айылҕаһы
харыһааһыһаа—8 №-дээх бы-
бардыр уокуруктан депутат
А. В. Ефремовы, промышлен-
носка, тутууга, транспорта
уонна сибээһэ—6 №-дээх бы-
бардыр уокуруктан депутат
В. П. Чичигинаровы, өрүүт
төһөһитигэр, доруобуйа ха-
рыһааһыһаа уонна культу-
ра—47 №-дээх быһбардыр
уокуруктан депутат Т. С. Ес-
тратеваны, эргэһиһаа, обще-
ственнай аһыһыһаа уонна нэби-
лэһиһааһын өлөх-дьаһаа өһөтү-
һэн хааччыһыһаа—21 №-дээх
быһбардыр уокуруктан депутат
Н. В. Макаровы.

Итинтэн састааһ оройуоннаа-
бы Совет исполком отделарын
тэрийдэ уонна киһилэр сэби-
дэһэһаарын бьтэргэттэ: плано-
вай комиссията председатели-
һаа—П. Г. Кириллин, үлэ—
М. С. Ононешникова, өрүүт
төһөһитигэр—М. Е. Осы-
лятины, культура—И. И. Кан-
дидеһааһы, социалиһаа хаачы-
һыһаа—Т. Г. Симеованы, ис-
дылаһаа отдела начальниһаа—
И. И. Зверстовы, тэрийэр
инструкторскай отдела—А. П.
Романовы, тутууга уонна ар-
хитектура—П. М. Габышевны,
уопсай отдела—С. В. Пелеву.
Оройуоннаабы киһи баһыһа
кылааһыһаа оройуон—В. А.
Стручков, дыһа-уот, коммуналь-
най хаһааһыһаа производ-
ственнай управлениһың на-
чальниһаа—С. С. Пилигин,

физкультурада уонна спорка
комитет председателиһаа—В. В.
Пудов, ЗАГС отделаһи сэби-
дэһиһаа—М. Р. Решетникова,
оройуоннаабы архив сэби-
дэһиһаа—О. С. Макарова би-
тэргэтиһиһаа.

Сессия народнай контуруон
оройуоннаабы комитетын тэрий-
дэ. Комитет председателиһаа
30 №-дээх быһбардыр уоку-
руктан депутат Аркадий Егоров-
ич Филиппов аһаһаа. Предсе-
дательи солбуйааччыһаа П. Г.
Кириллин, комитет члениһаары-
һаа К. В. Максимов, С. И.
Иккелов, В. М. Габышев, В. А.
Макаров, А. К. Матвеев, А. А.
Васильевы, С. П. Чичигинаров,
И. И. Бани, Т. С. Иванова би-
тэргэтиһиһаа.

Райсовет исполкомун штаты
таһыһаа юридическай уонна
үлэһэ общественнай отделаһаа
тэриһиһаа. Юридическай от-
дел «бьтэһэһиһаа М. Н. Ива-
нова, үлэһаа общественнай от-
дел сэби-дэһиһааһаа М. П. Сви-
цева бьтэргэтиһиһаа.

Райсовет исполкомун иһиһаа
комиссиялар председателиһаа
бьтэргэтиһиһаа: администра-
тивнайга—П. Г. Кириллин, из-
тэһи керерго (наблюдательнай-
га)—В. Е. Попов, састааһын
сита иһиһаа өһөһө дьылаһаа-
га—В. М. Неустров, итирин-
тэһиһаа утары өксүһууга—
С. А. Попов, история уонна
культура паһаатыһыһаа хары-
һааһыһаа көмөлөһүүгэ—П.
М. Габышев.

Ити кэминтэң XIX ыһы-
рыһаах оройуоннаабы Совет
күһлээри бьтэһэһэ киһиһе
бөлү-
һуоһун көрүүгэ киһидэ.

«СССР НК муус устардаабы
(1984 с.) Пленумун уураахта-
рыһаа саалаһаан уон биһрис
пятилетнаы ситиһиһээхтик
түмүктэһиһаа Советтар үлэһэ-
рин туһаары соруутара уонна
1984 сылга народнай депутат-
тар оройуоннаабы Советтарын
исполкомун үлэтин өтчүөтэ».
Дакылаһаа—райсовет исполко-
мун председателэ депутат
О. П. Макаров өһөрдө.

Дакылаһаа дүүһүлэһиһаа тыл
өттиһаа: тт. М. С. Толстоухов—
депутат, СССР Государственной
биримийэтин лауреата, «Мугу-
дай» совхоз сьлгыһыһаа, А. В.
Саввина—депутат, «Мындаар-
аһы» совхоз маһыһыһаа,
А. В. Ефремов—депутат, Субу-
руускай аатыһы совхоз дирек-
тора, Р. И. Константинов—де-
путат, Социалистическай Үлэ
Герейи, Б. П. Баишев—Сылаң
сельсоветын исполкомун предсе-
датель, М. Н. Турантаева—де-
путат, Барл Маркс аатыһаа
совхоз техник-осеменатора, В. П.
Чичигинаров—депутат, «Мында-
раһы» совхоз директора, В. В.
Михайлова—депутат, Дирингэ-
ри участкай баһыһаа праһа,
В. Г. Моностырева—депутат,
прикомбинат работайа.

Сессияда депутат, СССР рай-
комун бастакы секретара И. П.
Листиков СССР НК муус ус-
тардаабы (1984 с.) Пленумун
уураахтарың «олоххо киллэриң
сорууттарың киһиниһх төһөһөн
тыл өттө».

Сессия дүүһүлэһиһаа бөлү-
һуоска туһааһаах быһа-
рыһы ыһыһаа.

Манан оройуоннаабы Совет
бастакы сессията үлэтин бүтэ-
дэ.

МУГУДАЙГА дьон өфөрөр снринер интэр үлэ 7 агитэо-панын кытталлар. Кини агит-шуб састабыгар общественнай үлэринтэр: «Кылааччылар», «Со-лесткай-халаайыстыбаннай» үлэ-литтер киллерилибиттэ үлэни тарыйырга, пайланырга өрдүк кылааччылар «Түмэ тардымга» табыгастаах. Манна сельсовет исполкомун председатели М. Д. Кронников агитшуб кытталып-тып салбылааччылар, отделение управлениа Н. Д. Пермяков, сыахтаары комсомольский тэри-лэ секретара Дария Горюхова, «Знание» общество маппайгы сүбүлөх тэрилатени председатели А. Н. Пермякова уо. д. а. —чи-линиер. Агитэоналар олохтоох-торун икки ардыларыгар тэни-тылыбит социалистической куо-талаанын түмүгэ квартал ахсын тааарыллар.

Сельский Культура — дьэтин муукаланын салайааччыта В. М. Лаурентьев начальниктаах «Про-гресс» агитэона куоталаанын иш-ники күнүгүтэр ийэр. Агитэона штаба хайыс да сылыт М. П. Терютина дьэтитэр үлэлиир. Олохтоохтор муунахтарга, кон-церттарга, күрөхтэһинилэргэ — бе-лэтиниллэр, о. д. а. дыааллар бары манна кытталаллар. Агит-эона күнүгүн биллэрлибит чэппиэргэ биер пайдалаах үлэ-хан дьон, атынмтар өрөлөр түм-сэн лекциялары, бэснэлэлэри иктэллэр, араас күрөхтэһинилэ-ргэ, конкурстарга кытталлар.

Дьон общественнай активно-һын өрө көтөрдөр сыадаах ал-бах кинини кытталларар дыа-баллар: «Ырыа-84», «Көрдөөх стартарга», литературнай уус-уран композиция, о. д. а. па-йылыныһа өрдүк биһирэниит-төр.

Литературнай уус-уран ком-

позиция Улуу Кыайы 40 сы-лыгар аналмат. Агитэона олох-тоохторго баалара толкуйдаах сценарий «тургубуттар, көстүү-кэри» кытталлар. Нүөмүрдөр дьэтитэр араастара өмкө утуот-кэмыт. «Прогрестар» өччотө-бу көз тымын өрдүк толору-тук биһирэбиттэр: агитэона олох-тоохторо саллааттар, матростар, подмывщиктар, танкистар, партизаныр, тыма үлэһиттэре буолан кинилэр үлэлэрин-хам-настарын, чулуу представител-

сыллаары куоталааныларгар агитэоналар үлэһиттэрини салайымыга, общественнай бе-рээдэги турутар, үлэ халаайыс-тыбатын бородуукталарын соро-гуоннааһынга, комплекснай спартакиада түмүктөрүнүн төри-йөр-маассабай, халаайыстыбан-най үлэлэргэ Мугудай сельский Совета кыайылааһын тахсы-быта, субу соторулааһыта сара-ламмыт уус-уран коллективтары көрүү иккис турутар бастакы-нан сценарга тахсыбыт мугудай-

агитэона картата, үлэтин бы-лаана, олохтоохтор инициатива-ро, муунахтар бородуукталар-бааллар. Саахыманка, дуобакка, остоуд тенниһигэр күрөхтэһин-лэргэ бастакы, иккис миэстэлэ-ри ылбыттар, «Ырыа-84» кон-курстарга иккис, балмаспарадка бастакы, «Көрдөөх стартарга» өрөлөргө бастакы, улахан дьон-го иккис буолбуттар. Агитэона штаба үөрөнөөччилэри кытта үлэбэ, общественнай бэрээдэги бөдөрөгүтүтэ, дьон сынылаанын көдүүстээхтик тэрийиһэ ула-хан болорхототун уураа харах-ха тутта быраааллар. Идэнн көмүскээһин, «Доруубула күн», хайыһарынан сүүрүүтэ астафе-та, уус-уран өҥөһүктөр быыс-тапканара кытталаллар бы-лаанилар. Агитэона олохтоох-торун хас биһирэһэлэ болор-тобо сыдыар: кинилэр үлэбэ ситиһинилэрттэн бары үөрэллэр, үлэстиилэр. Агитэона муунтар кинилэргэ аналлаах степд баар, альбом өҥөһүлүбүт: Үлэ Кы-һыл Знамята орден кавалера, Саха АССР үтүөлээх учуутала Я. Г. Павлов, оройон чемпион сыгыһыта И. К. Аммосов, Үлэ Кыһыл Знамята орденнаах ра-ционализатор Д. А. Дьяковский, уо. д. а. Отгон быйы «Про-гресс» агитэона эдэр олохтоого комсомолка Дария Потпова Са-ха АССР Верховнай Советыгар депутатынан быыбардана.

«Прогрестар» М. П. Терюти-на дьэтитэр—агитквартирада үөрө-көтө мусталлар. Кинилэр мантан албах сонуну билэллэр, тэһиһэ үөрэллэр, долгулаллар, бэйэ бэйэлэрин кытта өрдүк чугастык билсиппэлэр. Отгон ол дьон ортоутар өлөрөр, үлэ-лиир кинилэ—кылаабыһа.

М. МИХАЙЛОВА,
хайыат анал. нөрг.

○ Идеологической үлэбэ—кэлим сыһыаны! ○

ДЬОН ТҮМСЭР КИИНЭ

лэри туһунан кэпсээбиттэр, өнүөх аналлаах уус-уран нү-өмүрдөрү толорбуттар.

дар 70 кибини түмэ тардыбыт-тар.

Агитэона штаба общественнай бэрээдэги, үлэ дьэсипилини-тин бөдөрөгүтүтэ утумнаах үлэ-ни мытар. Общественин бэ-рээдэги хэс биһирдн иһин ту-та агитэона олохтоохторун муу-наагар дүүллэһиллэн, бороду-куоталаан ийэр. Кварталлар, снл түмүктөрүнүн агитэона олохтоохторун уопсай производ-ственнай муунахтарга мытыл-лар. Совхоз, отделение халаа-йыстыбаннай көрдөрүтлэрин кыт-та биллэллэр, бэйэлэрин үлэлэ-рин былааннааллар. Бонпурос-ти курдук даһаны туруорулар буолан мугудайдар оройонига мытыллар бары дыаалларга көхтөөхтүк кытталлар, 1984 снл уонна кыстык түөгүт ийин түмүгүтүн Мугудай отделениета үүтү аһаһынга оройонига бас-таан ССКП райкомун, райсовет исполкомун көһөрүлө сыдыар Кыһыл знамятын маһыта, өрө-йон сельский Советтарын 1984

Агитквартира саамай көстүү-лээх истизээтигэр агитэона олох-тоохторун уонна өрөлөрүн муу-нуктара өҥөһүлүбүттар. «Ви-лиги сүүрү үлэбит—үөрөх» эк-рэнга өрөлөр хайдах үөрэнэн иһэллэре сырдаталлар. Экраны торонпүттэр бэйэлэре толорол-дор, олохтомут график бы-һытынан үөрөнөөччилэр уруок-тарын аарымыларын бэрэбиэркэ-лиилэр. Агитэона өрөлөрүн үлэ-лэрин былаана чуолкайдык су-руулан кыһымат. Ааспыт сыл-лаахтан тимуревский үлэ агит-эонанан мытыллар. 1985 снл-га киирэн баран өрөлөр хайы-һы 5 үлэ дэсанын өҥөрбүттар. Мантан саас «Чайинг эрэ, уо-латтар!», «Уруһуй ахсын—күн» конкурстары, сөрүн, үлэ ветераннарын кытта көрсүһү-лэри, о. д. а. дыааллар мы-тарга былааннааллар, «Иста-нина», «Өһүөрдүттэр», күрү-һүктөр салгы үлэһиттэре. Улахан дьон муунуктарыгар

кээби сылан 1 центнер хор-туонһуһа 21 солк., орууот аһыгар 238 солк. араата. Аһардас үүт себестонһо улаа-тымыттан совхоз 6,6 тыһ. солк., привескэ 39,9 тыһ. солк. нөчө-тү сүктэ.

Боро халаайыстыбаннаа суох быһыттан, үбү-аһы собо суох-тук туһаныттан совхоз үтүс хо-ромһуну сүпкүтүн иһин совхоз директора Ефремов А. В. ийын өҥөрдө. Совхоз дирекциятын, парткомун, профкомун, сырьевой, уматык-энергетический, о. д. а. ресурсалары кэмчилээһингэ дыа-баллар былааннарын өҥөстөн былааннаах үлэни тарыйаллэ-ргэ, үлэ бары салааларыгар кэм-чилээһин аналлаах сүтүтү аһан, кэмчилээһин иһин бириэмийэлэри олохтоон, ий ахсын түмүгү та-һааран иһаллэригэр соруудахтаата.

Общественин сүөһү көһү-үн өлүүтүн туоратыһа бары дыааллары ыларга, бурыйдаах-тартан төлөбүрү олохтуурга, эко-номическай уонна техническай советтары утумнаахтык үлэлэтэн тахсыбыт араас хоромһуларга тутта сөптөөх дыааллары ыларга, техниканы, уорудууну, о. д. а. хайар ыһылааттары, сарайла-ры туттарга, бухгалтерскай, экономическай үлэни салгы тунсарга бары фермалары, ыч-чат сүөһүнү көрө эиеналары не халаайыстыбаннай аһааһыга киллэргэ сорууттар туруорулу-нулар.

ССКП райкомугар

Кэмчилээһин режимин кытаанахтын тутуһуохха

Парти райкомун бюротугар ССКП КК сэтиннээтэди (1982 с.) Пленумун көрдөбүллэригэр сөп түбэһиннэри Сибурүүскай латү-нан совхоз дирекцията иһынын-торууну уонна халаайыстыбани-һа суох быһыны утары өхсү-һууга нөтөр үлэтин туһунан бонпурос көрүлүнэ.

«Сырьевой, уматык-энергети-ческой уонна да итин ресурса-лары кэмчилээһингэ уонна та-быгастаахтык туһанымга үлэни күүһүрдэр туһунан» 1983 снл ахсынны 23 күнүгүгэ ССКП райкомун бюротун уураарын олоххо киллэрингэ совхоз дыа-баллар былааннарын биһирэтин-онно ологуран үлэни тарыйан 1984 снлы 382 тыһ. солк. ба-рыстаах түмүктээбит. Ити бы-лааннамыттарар 182 тыһ. солк., ааспыт сылан 106 тыһ. солк. албах.

Электроэнергияны кэмчилээ-һингэ биһир-көстөр үлэ мы-тылыбыт. Сүүрүн производствен-най объектарга сүтөһүктөр ту-руоруллубуттар. Ол күмүгэр 131 тыһ. киловатт-чаас электроэнер-гия кэмчилээһинт.

Бензини уонна дизельнэй уна-

тыгы ороскуоттааһынга бэрээдэ-к олохтомут. Уматын ороскуотун түмүгэ биһирднэлэн механизатор-дарынан ий аһы тааарыллан ийэр. Аһары ороскуоттааһын иһин төлөбүрдэр олохтомуттар.

Сүөһү уонна сыгы тириитин туһага тааарыһа балаача үлэ барар. Ситэ туттарыллыбатах ти-риһилэр ийин бурыйдаахтар ө-пкөкө тардылаллар.

Ол эрэри общественнай сүөһү көһүүнүн өлүүтэ аһаабаат. Ааспыт сыла 122 мыах сүөһү, 27 сыгы көһүүнүн өхтүбүтүт-тан, совхоз балансовый сыыбаты-нан, 36 тыһ. солк. нөчөт тах-сыбыт. Итинтэн бурыйдаахтаран баара-суоһа 2469 солк. төлөтүл-лүбүт, 2 убаһаны иттар тарпыт-таргаар 5 кибинэ 1132 солк. пачет өҥөһүлүбүт, 3 салыт өлөтө өлүүтүгэр 400 солкуба-й-даах төлөбүр олохтомут. Онон совхоз көһүүнүн өлүүтүн 36 тыһ. солк. нөчөтү сүпкүтүттэн 3901 эрэ солк. төлөтүлүбүт.

Күһүн сүөһү өт күрүөтүн алдытан Хатылыга 42 тонна, Болтонго 22 тонна өт слэбитин народнай контролердар арыян-нар, 19 кибинэ 570 солк. на-

чет өҥөһүлүбүт.

Кыстык 4 ийыгар совхоз үө-дүнэн 41 тонна комбикорм, 227 тонна өт өрдүк ороскуоттамыт. Маннаах дирекция сөптөөх прдэ-били олохтооботох.

Сүөһү бородуукталарын туһа-га тааарыһа тарыйыһа мөлтөх. Ол курдук, совхоз 86 тонна үү-тү сүөгэйинэн туттарыттан 12,5 тыһ. солк., 45 тонна үүтү киирэйтэ нуорманы таһыан иһарднттэн 26 тыһ. 527 солк. нөчөтү сүкүтүт. Үүт табаарына-һа оройонига саамай наһаах. Туттарыллыбыт үүт 39,7 эрэ бырыһыана бастакы сорттары-нан барар. 8,1 тонна үүт кии-рээринэн уонна аһымытынан төһөрүлүбүт, 209 тонна үүт сүөрдө суоһунан туттарыллыбыт.

Наймылаһан тууууга үлэлиир биригээлэргэ 1,9 тыһ. солк. өҥөһүлүбүт үлэ иһин төлөм-мүт. Бэрэбиэркэлэр аһардас аас-пыт снл төрдүс кварталыгар 23448 солк. төртүгэ суох орос-куоттар тааарылыбыттарын арыдылар.

Халайыстыбаннаа суохван бородууксуйа бэйбэ туар сы-нана үрдүүр. Ол курдук, иһин-

Сельский Советтар бастакы сессиялара

Олуныу 26 күнүгэр, 1985 снл олунһу 24 күнүгэр бы-ыадыбыт быыбардарга талы-лыбит народнай депутаттар XIX миһырынаах сельский Советта-рын бастакы сессиялара буол-дулар.

ЧУРАПЧЫГА

Чурапчы сельский Советын бастакы сессиятыгар талыла-быт маңдатнай комиссия пред-седатели Белых Михаил Инно-кентьевич киллэрибит отчуотун биһирэтин кэһиптөн тарыйып бонпуростар көрүлэллэр. Сес-сия сельсовет исполкомун пред-седателин Попов Вячеслав Егоровичи, председатели солбу-лааччынан Барашнев Иван Ро-мановичи, исполком секретары-нан Карпова Татьяна Петровна-ны уонна исполком састаабын талар.

Манн тэһэ сессия баста-һааннай комиссиялары тарый-ла, састаалтарын биһирэти-тэ. Ону сэрэ исполком иһиннэри дои с н л а р, с е л ь с о в е т иһинэн үлэлиир тарыллэр салайааччылар, народнай кон-туруул группата биһирэтили-нилэр.

НЭИЛИЗНТЭРГЭ

Народнай депутаттар XIX миһырылаах сельский Совет-тарын исполкомнарын председа-теллэринэн, председатели сол-булааччыларынан уонна секре-тардарынан сессиялар талылар: Хоптобего—Иванова Акулина Афанасьевна, Дьяковская Га-лина Николаевна, Корякина Полина Николаевна.

Чанырга—Филиппов Михаил Петрович, Титов Василий Гав-рильевич, Алексеева Елена Егоровна.

Болугурга—Сидоров Михаил Михайлович, Архипов Анато-лий Афанасьевич, Абрамова Мария Харитоновна.

Соловьева—Федоров Захар Иванович, Кронников Николай Данилович, Николаева Анна Ивановна.

Болтонго—Слепцов Алексей Михайлович, Васильева Ель-завета Петровна, Герасимова Татьяна Николаевна.

Хатылыга—Федорова Вера Аг-полоньевна, Саввин Иосиф Васильевич, Корнилов Ник-лай Трофимович.

Бахсыга—Протодьяконова Еле-ча Николаевна, Дьяковская Серафим Николаевна, Попова Акулина Дмитриевна.

Хадаарга—Никонов Василий Александрович, Мартынов Ми-хаил Михайлович, Софронова Ирина Васильевна.

Имтаанахха—Слепцов Семен Михайлович, Сирябин Павел Николаевич, Лазарева Снетла-за Викторовна.

Сыланга—Баишев Борис Па-хомович, Макаров Иван Кон-стантинович, Трофимова Мат-рена Канчаровна.

Мугудайга—Кронникова Ма-рия Даниловна, Васильева Татьяна Николаевна, Макси-мова Галина Афанасьевна.

Одулуунга—Колесов Гаррих Семенович, Седалищев Егор Иванович, Васильева Жанна Иннокентьевна.

Нылааннаахха—Пинигина Елена Павловна, Барашков Николай Романович, Данилова Анастасия Ивановна.

Хайахсына—Осипов Николай Константинович, Петров Васи-лий Васильевич, Адамов Сте-пан Гаврильевич.

«Чурапчы» совхоз булчуттара быыбардары үлэни үтүө баах-төөх көрүстүлэр: снл бастакы кварталынаагы 13 тыһ. солк. былааннарын хайыһы 100 солк. аһардылар. Өрдүк оһыт-

ӨЛГӨМ «СЫМНАБАС КӨМҮС»

таах сонордууттар М. И. Лаза-2625-1825-1592 солк. күндү реп. Н. С. Макаров итинэн түүрөөбү туттардылар. Совхоз булчуттара квартал туһааннааһынан государевоа хаалыт кэһигэр Ийа дойду ва-

лютнай фондугар өсө 7 тыһ. солк. суумалаах «сымнарас көмүһү» киллэргэ сорууттан-нылар.

Н. КОРКИН.

ТЫЛЫ ЭРЭ МИННЬИТИМИЭХХЭ

АНЬИЛЫК КӨРҮНГҮН ЭЛБЭТИЭХХЭ

КҮӨХ ҮҮНЭЭЙНИ БЭЛЭМНЭЭНИ

Специалист сүбэгэ

ТХССНЧИ ученайдара сүбэ-
иллэринэн, дьинэ температу*

Снимок: сельсовет депутата комсомола Матрена Никифорова.
П. Оканешников фотот.

(Бүтүүтүн 4-с стр. нэр)-

Комментатор колонкалара

СЫТЫ МӨККҮӨРДЭР

Бу күнүргө АХИ конфере-
тар прагматическо индустри-
альныи 1 күнүттэн саадалар
1986 финансовый сылаары го-
сударственный бюджетны быра-
йааган тула сыты мөккүөрдөр
бара туралар. Ол прагматическо
базарын хоту буолбутах. Кри-
тикада правительство байыан-
най ороскуоттары 322 миллиард
доллардаах рекорддай таамаа-
ныирыи туһунан экинте да-
даны. ол курдук «экономиче-
скай» социальный програм-
маны 34 миллиард долларынан
сарбылар туһунан экинте да-
даны тардылынылар. Ити крити-
када, демократический партия
конгрессменнэра эрэ буолбакка,
дыбайлар республиканский пар-
тия конгрессменнэра эмэ та-
министэра бэтиэ. «Буунааһы-
ла» республиканецтар — сорох
бас-хас деятельлэра кыттыстылар.
Бэл динтэр административнай-
бюджетнай управление директо-
ра Д. Стокман — байархай
байыаннай үбүдэбинтэр
национальной куттал суох бу-
луутун интэрнэстэрттэн буол-
банка, байыаннай концерннар
наадыллылар тартан төрүттээх
дизин биллэнэ.

Урукку өттүгэр правитель-
ственной байыаннай бюджетны
балачча улэунуук ылынан испит
АХИ конфере тере өрөлөстө?
Бастатан туран, конгресс үүс
чидинтэра — демократтар уонна
республиканецтар кэлэр сыга
конгресс быстах быыбардара
дизин аартанааччыга хаттаан та-
лыларга кыһааһалар. Ошон
дизинтэр чакчылары итинэнэ
быыбардааччылар санааларын
кытары аахсаларыгар тийэл-
лэр. Оттон ити чакчылар ба-
быаннай сакаастар дэлэйнэлэ-
рин сабыдыалынан АХИ эконо-
микатыгар правительство эрэн
нэрбит «бары бүтүүн өргөйүү-
тө» табыллыбатаарын көрдөрөт.

Оно ханнык эмэ сэргэхси-
йинин адыстааха даданы, «эко-
номика» сылаарга АХИ промыш-
ленновыи сылаары орто үүнүү-
тө 1 бырыһынтан эрэ арыйы
ордук буолла. Сорох төрүт са-
даларын — металлургияра, суд-
нона тутууга, транспортнай про-
мышленнооска уонна атыттарга
— кризис быһыыга-майгыга өк-
кунан хаалла. Гражданский өнө-
лүстөрүири дьарыктанар компа-
ниалар кризиска ыллараи оло-
рооллор.

Молуһуунунан американецтар
«экономическай» сэргэхсийи-
кыттыгыгар туран хаалылар.
Дойдуга 8,5 молуһуун адыс
үлэтэ суохтар. 3 молуһуун
дизинтэр суохтар, 35 молуһуун
дыдайыи официальной кирби-
тин алын өттүгэр олорооччулар
быаллар.

Дойду сабилэниинэн үчүһүй-
үири марахан сыанаман төлүүр.
Бюджет дефицита сылга 200
миллиард доллардаах кирбиини
ааһа кеттө, государственнай нэс
1,5 триллион долларга чута-
лаан иһэр. Ол дойду өнгөрөн та-
лаарыиылар элбэри түүтэр,
АХИ үбө тийибит динэн буол-
батах. Ити дефицит, бастатан
туран, байархай байыаннай
ороскуоттарга үөскээтэ. АХИ
политическай деятельлэра даданы,
экономистэра даданы дойду ити
финансовый сатарыйыи сабыды-
алынан сага экономическай
кризис түгэсэр түгэлэиниэ,
социальной утаремылар салгыи
сытырхайахтарга динэн дини-
синиллэр.

Ол эрээри правительство кон-
гресска тыл атар бэйэтин минис-
трэрини нөүгө баар чакчылары
кытары аахсар санаата суобун,
бэйэтин кутталлаах минитарист-
скай курсун салгыи түгүһү-
вун өйдөттө.

И. АБЛАМОВ,
ССТА ырытааччыта.

КЫАМНЫЫЛААХ ҮЛЭИТ

Оройуоннаагы баһыына мед-
сестратын Мария Харлампьевна
Яковлеваны билбит. киһи илин-
тин сылааһын, үтүө сыһааны
көрсүбүтэх киһи, арааһа, абыл-
буолуора. Кини 1979 сылаах-
ха үлэлиин калыскайтын коллек-
тив общественнай олоһор ахты-
найдык кыттар, дьонго-сэргэ-
үтүө суобастаахтык сыһаанна-
лар. Эмгэһин улахан өтө ы-
рыһаыи көрүүттөн харайыттан
түтүлүктээх динир буолдахтары-
на, биэр оннук үтүөлээх-өкөлөөх
киһинэн Мария Харлампьевнаы
ахтыам этэ.

Синимокка: М. Х. Яковлева.

В. Барашкова фотота уонна
суруйууга.

КҮӨХ ҮҮНЭЭЙИНИ БЭЛЭМНЭЭЙИ

(Бүтүүтэ. Иинин 3-с стр. көр).
аа дьуот интэрэстэрин учуоттаан,
1 тонна суурадаһынга 20 грамм
хлордаах кобальты, 5 грамм
дьюоттаах калийи абыллытхээх.
Квадратнай метрге 3,0—3,5
литр интэталээх суурадаһын
лаада буолар. Биэр нэдиэлэ
буолан баран күөх маасса өтүн
үбүна 20—25 саадинметрга
тийиэр. Ону силлэстэри логлу
тардан ылан сүөһүгэ сиэтиэххэ
сөп.

Маннык ыһымаан үүннэри-
тэ килограмми туорахтан 6,7 кг,
өттөн квадратнай метртэн 19,2
кг күөх маасса ылылар.

Бу курдук үүннэриллибит
аһылыгы 3 ыйытан 6 ыйыгар
дизин саастаах ыһырайдэргэ хо-
нуу ааһы 150—300 грамм,
ыһахтарга 1—2 кг, атыыр орус-
тарга 2—3 кг, киллэктээх
саһылга 10—15 грамм, убаһа-

ларга 400—500 грамм, уулаах
былэргэ 1—2 кг бырыллар.

Үүнээйи ыһах сүөһүгэ сиэ-
тэргэ аһамыт буолууһуна, про-
тенинн элбэтэр сыалтан күөх
аһылыгы хомуйуохтарыи 3—5
чаас иининэ карбамид суурада-
һыннан илтиллэр (биэр литр
ууга 20—30 грамм карбамиди).
Итиники бэлэмнэниит күөх аһы-
лыгы кырбаан баран сууккара
биэр ыһахха 5—6 кг сиэтиэххэ
сөп.

Гидропоннай ыһымаан үүн-
нэриллибит күөх маасса уулаах
ыһахтарга уонна ыччау сүөһүгэ
дизинтэри аһылык быһыыты-
нан барыллар. Ыһахтар төрүөх-
тэрии 30 хонук иинигэр дизин
уонна төрөөбүттэрин кэниэ 10
хонон баран күөх маассаны бэ-
риллэр.

М. НИРИЛИН,
ТХПУ кылаабынай зоотехника.

БЭРЭЭДЭКТИЭХХЭ

Бөһүөлктэр көрүниэрини туп-
сарыи болууруоһа күүскэ ту-
рар. Оттон бийиги Мырылабы-
лыгар бэл динтэр хаарбах ти-
мидэри, бырааһылыгыт маһы

хомуууу кыадыбат. Уулусса-
ларга, ыаллар олбуордарын та-
һыгар Е. Т. Сергеев, С. А. По-
пов уо. д. а. трактордарыа өрө-
мүөнүүлэригэр ысхит тимир-
дэра хомуудубаһа сытар.

Е. ЕГАСОВ.

КУДУШ ТУТАРДААҢЫ ЭКРАН

Сага киинэлэр

Түөрүт уон сааһыттан тах-
сар дини Роберт Голдаев
ааспат даданы, ииники да-
даны олоһун дьинтээхтик
саһаан, ырыталааһына-
лаан көрбөккө сылдыбыкка
дылы. Ол эрээри биэрэ ки-
инэхэ итинчэ сааһыгар дини
туох туһугар олоһуотун, и-
иники кэлэр сылларын хайдах
адыарыири, бэйэтэ дьолло-
вун биитэр саатар биэр ки-
инин дьоллоһуотун дуу, сүө-
вун дуу тустарыиан үйэлэр
тухары өрүү тириир болуу-
руостарга эпписттиир кэмэ
тинийан кэлэр.

Роберт Голдаев дьылбаты-
гар тосту уларыттылаах ити
түгөн тыһы-дэбир уонна
ыарахан идэ дьонун — КРАЗ
водителлэрии тустарыиан
көксиир «Мосфильм» студия
«Расставания» дини өннөөх
киинэтин төрүтүнэн буолар.
Биллиилээх кинодраматург
Эдуард Володарский бу сыга

үлэтигэр сүрүн оруону
РСФСР народнай артиһа Ар-
мен Джинарханян төлөрөр.

Бу студия кэтит экраннаах
өһнөөх «Зудов, вы убили-
ны!» дини хартыыһа — тьа-
сиринтэри киномохалыи: Ин-
кина Зудов туһунан сөһөн.
Бэйэтэ киинэрэ устарыиан
дыарыктанар, интэрэстэри ут-
ры дьаныһан өхсүһар бу эдэр
киһи көдхөһүн олоһор тахсар
эраас түктэри, хаалыһыай
быһылылары пленкара сү-
һэн ылар уонна киһэ көрүү-
тэ таһаарар. Ошон киһи ити
сатирическай сөжөктэриин
«геройдарын» кытта балачча
үтүстү сыдымгыи киһирэр.
Дизинтэри Игорь Ясулович,
Нина Русланова, Валентина
Талызина, Иван Рыжов ку-
дук экрантан хас көрсүүдэрэ
бийириэр комедийнай ак-
тердар уһулуунулар.

«Наследница по прямой»
дини өһнөөх лирическай

киһиэ («Мосфильм») бийиги
биэр көрөхсөһыллээх режи-
сербут Сергей Соловьев «Сто
дней после детства» уонна
«Спасатель» дини хартыыһа-
ларыиан сааһамыт ури-
кыатын түмүктээһиниан
буолар уонна бүтүгүнү үүнэн
иһэр ыччау майгы-иһаи
өттүнэн итиниллэтигэр аһа-
мыт. Сүрүн оруулу төлөрөө-
чу — 13 саастаах Таня Ко-
шова. М. Горькай аатынан
студия кэтит экраннаах өһ-
нөөх «Воробей на льду» дини
өвө характера буһууттар-
хатыыһыгар аһамыт атын
хартыыһытан эмэ көрүөхтү.

Одессагаар студия сага
дөлбөспүт эдэр дьон, киһилэр
ыл буолбут бастаыи күннэ-
рин үөрүүлээх уонна курус
сөбүтүөлэрин биллэһиһирэр
кэтит экраннаах өһнөөх
«Свадебный подорож» дини
лирическай комедиятагар ак-

РАССТАВАНИЯ

тердар Андрей Ростодкай,
Дина Германова, Розан Ы-
ков, Леонид Куравлев, Елена
Сапаева уо. д. а. ооннууу-
лар.

Тибэрэ «Он начинается сер-
дце» дини французскай кэ-
тит экраннаах өһнөөх киһиэ
дыахталлар үөрэнэр коллек-
тивтарын учуутала табыллы-
батах араас быһыыга-майгы-
га түбэһитини көрдөөхтүк
сөһөргиир. Сүрүн орууларга
— дойду киһитик биллибит
актердара Пьер Ришар уонна
Джэйн Биркин.

С. ДАНИЛОВ.

Спорт «Мындабаайы» совхоз бириинигэр

Субуота күн Болугураааһын
сельскай Культура дьинтигэр
элбөх киһи муһуна. Бурулууна
даданы, иинилэр бүтүн көнүл
тустууга «Мындабаайы» совхоз
бириинигэр биридиплээн уонна
хампаандааһын бастыыи иини кү-
рэхтэһини аан бастаан кө-
рүөхтэра турдара. Көбүөргө үс
хампаанда күөн көрүстүлэр.

Бириетин биэр хамсаһыиылар
солбуһан иһиллэр. Түмүккэ 4
чемпионнаах (А. Саввин, Д. Ан-
дреев, О. Осипов, П. Дюдорев),
3 призердээх Болугур отделе-
ннэтин хампаандаа эрэллээхтик
бастаан уонна көһөрүлээ сыл-
даар кубок бастаыи хамсаһыиы-
нан буолла. Соловьев отделе-
ннэтин хампаандаа иккис, биэр
чемпионнаах СПТУ-13 спорт-
сменнэра үбүс буолдулар. Чем-
пионнарга аһай лицензалар кэ-
тэрдиллэниилэр, призердар сов-
хоз аһаһаах бириктэрииһи-
грамматаларыиан наараадаһа-
нылар. Итилэри сэргэ Б. Федо-
ров «Спорт ветерана», С. Мака-
ров «Эдэр кэскиллээх бодос»,
Д. Андреев «Бастыи техника
иһи», П. Сыромятинников «Кыра-
сыбай кыайыи иһи» уонна
П. Дьячковский «Кыайыыга
дьюууруи иһи» дини аһаһаах
бириктэри ылылар.

Күрэхтэһи түмүгүнэн «Мын-
дабаайы» совхоз тустууга сүү-
нэрдэмнит хампаандааһын саһаа-
ба таһылыһа.

С. ПАВЛОВ,
совхоз физора.

Редакторы солбууаачы
С. П. ЧИЧИГИНАРОВ.

Райпотребсущество бырабы-
лыиыһа нэһилиэннэра про-
дикка маннык таһаардары
атыылыы: анкердосон, баян,
ииннэрэ устар аппарат, мопед,
мотороллер, холодильник, радио-
ла, радиоприемник, магнитока-
диола, магнитола, көмүс хары
чаһыта, телевизор, ювелирнай
оһоһунтар (200 сөһи үөһэ сыа-
налаахтар), хрустальнай люстра,
көбүөр уонна көбүөр оһоһунтар,
эр киһи уонна дьахтар сааскы
кыһыгы сонноро, көстүүмнэр,
дьахтар карануль сомо, дьахтар
норка бэртэһэтэ, мистэранэн
шерстяной танастар.

Атыһаһахтарыи баһааах-
тар, үлэлиир тарилтэлэргиттэн
хамнаскыт туһунан ыспыраһп
манан райпо бухгалтериятыгар
эбэһээталиһтибэ поручениены то-
лорторобут, оһоһа паспорттын
уонна пазөвөй ииниискэбитин
илдэ илэргитин уһуууаһа.

Райпотребсущество
бырабылыиыһа.

Чурапчытааһы ЛТЦ-3 кол-
лективна начальныи солбу-
лааччы Посельскай Дмитрий
Дмитриевича киһи таһыы
срото
КСЕНИЯ
уһун марахан нарыһытан ол-
бүтүнэн дини кутурбаһа-
рыи бидлэрэлэр.